C/2024/6814
29.11.2024

RÅDETS REKOMMENDATION

av den 21 oktober 2024

om Irlands ekonomiska politik, budgetpolitik, sysselsättningspolitik och strukturpolitik

(C/2024/6814)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 ([1]), särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 ([2]), genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens (*faciliteten*) inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten ger ekonomiskt stöd till medlemsstaterna för genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av unionen. I enlighet med prioriteringarna för den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken bidrar faciliteten till den ekonomiska och sociala återhämtningen och till genomförandet av hållbara reformer och investeringar, i synnerhet reformer och investeringar för att främja den gröna och den digitala omställningen och göra medlemsstaternas ekonomier mer resilienta. Den bidrar också till att stärka de offentliga finanserna och stimulera tillväxt och sysselsättning på medellång och lång sikt, förbättra den territoriella sammanhållningen inom unionen och stödja det fortsatta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

(2) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 ([3]) (*REPowerEU-förordningen*), som antogs den 27 februari 2023, syftar till att fasa ut unionens beroende av import av ryska fossila bränslen. Detta skulle bidra till energitrygghet och diversifiering av unionens energiförsörjning, samtidigt som användningen av förnybar energi, energilagringskapaciteten och energieffektiviteten ökar. Irland har lagt till ett nytt REPowerEU-kapitel i sin nationella återhämtnings- och resiliensplan för att på så sätt finansiera viktiga reformer och investeringar som ska bidra till att målen för REPowerEU uppnås.

([1]) EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG (EUT L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

(3) Den 16 mars 2023 offentliggjorde kommissionen ett meddelande med titeln *EU:s konkurrenskraft på lång sikt – efter 2030* för att ge underlag för politiska beslut och skapa ramvillkor för ökad tillväxt. I meddelandet fastställs konkurrenskraft med avseende på nio ömsesidigt förstärkande faktorer. Bland dessa faktorer är tillgång till privat kapital, forskning och innovation, utbildning och kompetens samt en fungerande inre marknad de främsta politiska prioriteringarna för reformer och investeringar, för att ta itu med aktuella produktivitetsutmaningar och bygga upp långsiktig konkurrenskraft i unionen och dess medlemsstater. Den 14 februari 2024 offentliggjorde kommissionen ett meddelande med titeln *Årsrapport för 2024 om den inre marknaden och konkurrenskraften*. I det meddelandet beskrivs konkurrensförmågan hos och konkurrensutmaningarna för den europeiska inre marknaden, och den årliga utvecklingen mäts enligt de nio fastställda faktorerna för konkurrenskraft.

(4) Den 21 november 2023 antog kommissionen 2024 års årliga översikt över hållbar tillväxt, vilket utgjorde starten för 2024 års omgång av den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken. Den 22 mars 2024 godkände Europeiska rådet prioriteringarna i 2024 års årliga översikt över hållbar tillväxt, som är inriktade på de fyra principerna för konkurrenskraftig hållbarhet. Den 21 november 2023 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ([4]), även 2024 års rapport om förvarningsmekanismen, enligt vilken Irland inte är en av de medlemsstater som kan påverkas eller riskerar att påverkas av obalanser och som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen ett yttrande om utkastet till budgetplan för 2024 för Irland. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet samt ett förslag till 2024 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningspolitiken och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet ([5]) (*2024 års rekommendation om euroområdet*) den 12 april 2024 och den gemensamma sysselsättningsrapporten den 11 mars 2024.

(5) Den 30 april 2024 trädde unionens nya ram för ekonomisk styrning i kraft. Ramen omfattar den nya förordning (EU) 2024/1263 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning, rådets ändrade förordning (EG) nr 1467/97 ([6]) om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott och rådets ändrade direktiv 2011/85/EU ([7]) om krav på medlemsstaternas budgetramverk. Målen för den nya ramen för ekonomisk styrning är att främja sunda och hållbara offentliga finanser, hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar och förhindra alltför stora underskott i de offentliga finanserna. Den nya ramen för ekonomisk styrning främjar även nationellt egenansvar och har ett större fokus på ett medelfristigt perspektiv, i kombination med en mer effektiv och enhetlig övervakning. Varje medlemsstat ska lämna in en nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan till rådet och kommissionen. En nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan innehåller en medlemsstats åtaganden vad gäller offentliga finanser, reformer och investeringar och omfattar en planeringshorisont på fyra eller fem år, beroende på den nationella valperiodens längd. Nettoutgiftsbanan ([8]) i de nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planerna ska uppfylla kraven i förordning (EU) 2024/1263, däribland kraven på att den offentliga skulden senast vid anpassningsperiodens slut förs in, eller hålls kvar, på en sannolikt nedåtgående bana, eller att den bibehålls på en sund nivå under 60 % av bruttonationalprodukten (BNP) och att den minskar och/eller håller underskottet i de offentliga finanserna under fördragets referensvärde på 3 % av BNP på medellång sikt. Om en medlemsstat åtar sig att genomföra ett antal relevanta reformer och investeringar i enlighet med kriterierna i förordning (EU) 2024/1263 kan anpassningsperioden förlängas med högst tre år. För att stödja utarbetandet av dessa nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer offentliggjorde kommissionen den 21 juni 2024 vägledning om den information som medlemsstaterna ska lämna i sina nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer och i sina årliga lägesrapporter. I enlighet med artiklarna 5 och 36 i förordning (EU) 2024/1263 översände kommissionen, i tillämpliga fall, referensbanor och teknisk information till medlemsstaterna. Medlemsstaterna ska lämna in sina nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer senast den 20 september 2024, såvida inte medlemsstaten och kommissionen enas om att förlänga tidsfristen med en rimlig

([4]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) Rådets rekommendation av den 12 april 2024 om den ekonomiska politiken i euroområdet (EUT C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Rådets förordning (EG) nr 1467/97 av den 7 juli 1997 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott (EGT L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Rådets direktiv 2011/85/EU av den 8 november 2011 om krav på medlemsstaternas budgetramverk (EUT L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Nettoutgifter enligt definitionen i artikel 2.2 i förordning (EU) 2024/1263. *Nettoutgifter* är offentliga utgifter efter avdrag för i) ränteutgifter, ii) diskretionära åtgärder på inkomstsidan, iii) utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, iv) nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, v) konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning, samt vi) engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

tidsperiod. I enlighet med de nationella rättsliga ramarna får medlemsstaterna diskutera sina utkast till medelfristiga planer med sina nationella parlament, be de oberoende finanspolitiska institutionerna att avge ett yttrande och samråda med arbetsmarknadens parter och andra nationella intressenter.

(6) Under 2024 fortsätter den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken att utvecklas i takt med genomförandet av faciliteten. Ett fullständigt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanerna är fortsatt viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna bidrar till en effektiv hantering av alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats på senare år. De landsspecifika rekommendationerna från 2019, 2020, 2022 och 2023 är lika relevanta för de återhämtnings- och resiliensplaner som granskats, uppdaterats eller ändrats i enlighet med artiklarna 14, 18 och 21 i förordning (EU) 2021/241.

(7) Den 28 maj 2021 lämnade Irland in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i förordning (EU) 2021/241 bedömt återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V till den förordningen. Den 8 september 2021 antog rådet sitt genomförandebeslut om godkännande av bedömningen av Irlands återhämtnings- och resiliensplan ([9]), som ändrades den 8 december 2023 enligt artikel 18.2 i förordning (EU) 2021/241 för att uppdatera det högsta ekonomiska bidraget för icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd ([10]). Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen antar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 i förordning (EU) 2021/241 om att Irland på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som anges i rådets genomförandebeslut. Om delmålen och målen ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt måste delmål och mål som tidigare uppnåtts förbli uppnådda.

(8) Den 30 april 2024 lämnade Irland in sitt nationella reformprogram för 2024 och, den 10 maj 2024, sitt stabilitetsprogram för 2024, i enlighet med artikel 4.1 i rådets förordning (EG) nr 1466/97 ([11]). I enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241 återspeglar 2024 års nationella reformprogram också Irlands halvårsvisa rapporter om framstegen för att nå målen i återhämtnings- och resiliensplanen.

(9) Den 19 juni 2024 offentliggjorde kommissionen 2024 års landsrapport för Irland. Rapporten innehöll en bedömning av Irlands framsteg avseende de relevanta landsspecifika rekommendationer som rådet antog mellan 2019 och 2023, och en utvärdering av landets genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen. På grundval av denna analys konstaterades i landsrapporten brister i fråga om de utmaningar som inte eller endast delvis hade åtgärdats genom återhämtnings- och resiliensplanen, och även nya och framväxande utmaningar. I landsrapporten bedömdes också Irlands framsteg avseende genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och uppnåendet av unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens och fattigdomsbekämpning samt framstegen med att uppnå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

(10) Enligt uppgifter som validerats av Eurostat låg Irlands offentliga överskott kvar på 1,7 % av BNP 2023, samtidigt som den offentliga skulden minskade från 44,4 % av BNP i slutet av 2022 till 43,7 % i slutet av 2023.

(11) Den 12 juli 2022 rekommenderade rådet ([12]) Irland att under 2023 säkerställa att ökningen av de nationellt finansierade primära löpande utgifterna är i linje med en övergripande neutral finanspolitisk inriktning ([13]), med beaktande av ett fortsatt tillfälligt och riktat stöd till de hushåll och företag som drabbas hårdast av de höjda energipriserna och till människor som flyr från Ukraina. Rådet rekommenderade dock ändå Irland att anpassa de

([9]) ST 11046/21 INIT och ST 11046/21 ADD 1.

([10]) Rådets genomförandebeslut av den 8 december 2023 om ändring av genomförandebeslut av den 8 september 2021 om godkännande av bedömningen av Irlands återhämtnings- och resiliensplan (ST 15965/23 INIT och ST 15965/23 ADD 1).

([11]) Rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken (EGT L 209, 2.8.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

([12]) Rådets rekommendation av den 12 juli 2022 om Irlands nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Irlands stabilitetsprogram 2022 (EUT C 334, 1.9.2022, s. 52).

([13]) Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas Irlands potentiella produktionstillväxt på medellång sikt för 2023, som används för att mäta den finanspolitiska inriktningen, uppgå till 9,2 % i nominella termer, baserat på den potentiella produktionstillväxten på medellång sikt (tioårigt genomsnitt) och BNP-deflatorn för 2023.

löpande utgifterna efter den föränderliga situationen. Rådet rekommenderade också Irland att öka de offentliga investeringarna för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet med beaktande av REPowerEU-initiativet, inbegripet med hjälp av faciliteten och andra unionsmedel. I enlighet med kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen ([14]) under 2023 expansiv, 0,9 % av BNP, i en miljö med hög inflation. Ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter (ej inräknat diskretionära åtgärder på inkomstsidan) under 2023 gav ett expansivt bidrag på 0,8 % av BNP till den finanspolitiska inriktningen. Detta inbegriper den minskade kostnaden på 0,1 % av BNP för de riktade krisstödåtgärderna till de hushåll och företag som är mest utsatta för höjda energipriser, samt de ökade kostnaderna på 0,1 % av BNP för att ge tillfälligt skydd åt personer som fördrivits från Ukraina. Det expansiva bidraget från nationellt finansierade primära löpande nettoutgifter 2023 berodde därför inte på det riktade krisstödet till de hushåll och företag som är mest utsatta för höjda energipriser, och endast delvis på stöd till människor som flyr från Ukraina. Den expansiva ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter (efter avdrag för diskretionära åtgärder på inkomstsidan) berodde även på permanenta höjningar av löner i den offentliga sektorn och sociala förmåner samt högre utgifter inom hälso- och sjukvården. Sammanfattningsvis var 2023 års ökning av nationellt finansierade primära löpande utgifter inte i linje med rådets rekommendation av den 12 juli 2022. Utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) inom ramen för faciliteten och med andra unionsmedel uppgick till 0,1 % av BNP 2023. Nationellt finansierade investeringar uppgick till 2,3 % av BNP 2023, vilket motsvarar en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med 2022. Irland finansierade ytterligare investeringar genom faciliteten och andra unionsmedel. Landet finansierade offentliga investeringar i den gröna och den digitala omställningen och i energitrygghet, såsom elektrifiering av pendeltåg och ett program för att förse skolor med digital infrastruktur. Dessa offentliga investeringar finansieras delvis genom faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel.

(12) I stabilitetsprogrammet för 2024 förutses det enligt det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetprognoserna att den reala BNP-tillväxten ligger på 2,6 % 2024 och 3,9 % 2025, medan inflationen mätt genom det harmoniserade konsumentprisindexet med fast ränta (KPIF) förutses ligga på 2,1 % under både 2024 och 2025. Överskottet i de offentliga finanserna förväntas minska till 1,6 % av BNP 2024 och sedan öka till 1,7 % 2025, medan den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP förväntas minska till 41,5 % till slutet av 2024 och till 39,5 % till slutet av 2025. Efter 2025 förväntas överskottet i de offentliga finanserna minska till 1,5 % av BNP 2026 och öka till 1,7 % 2027. Saldot i de offentliga finanserna förväntas därför ligga kvar på en nivå under fördragets referensvärde för underskott på 3 % av BNP under programperioden. Efter 2025 förväntas den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP gradvis minska till 37,8 % 2026 och till 36,7 % 2027.

(13) Enligt kommissionens vårprognos 2024 kommer BNP i fasta priser att öka med 1,2 % 2024 och med 3,6 % 2025, och inflationen mätt genom HIKP kommer att uppgå till 1,9 % 2024 och 1,8 % 2025.

(14) Enligt kommissionens vårprognos 2024 väntas ett offentligt överskott på 1,3 % av BNP för 2024 medan den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP beräknas minska till 42,5 % i slutet av 2024. De mindre överskotten återspeglar en försiktig strategi när det gäller en eventuell fortsatt hög utgiftsökning 2024 och 2025. Minskningen av den offentliga skuldkvoten 2024 återspeglar främst det offentliga överskottet och skulle vara större om det inte vore för betydande stock-/flödesjusteringar. Enligt kommissionens beräkningar förväntas en i stort sett neutral finanspolitisk inriktning (- 0,1 % av BNP) under 2024.

(15) Utgifter uppgående till mindre än 0,1 % av BNP förväntas bli finansierade av bidrag inom ramen för faciliteten under 2024, såsom under 2023, enligt kommissionens vårprognos 2024. Utgifter som finansieras genom bidrag inom ramen för faciliteten kommer att möjliggöra kvalitativa investeringar och produktivitetshöjande reformer utan att ha någon direkt inverkan på Irlands offentliga saldo eller skuldsättning.

(16) Den 14 juli 2023 rekommenderade rådet ([15]) Irland att upprätthålla sunda offentliga finanser under 2024. När medlemsstaterna genomförde sina budgetar för 2023 och utarbetade sina utkast till budgetplaner för 2024 uppmanades de att ta hänsyn till att kommissionen skulle föreslå rådet att inleda underskottsbaserade förfaranden vid alltför stora underskott på grundval av utfallet för 2023. Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas

([14]) Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i det underliggande saldot för de offentliga finanserna. Syftet är att bedöma den ekonomiska impuls som härrör från finanspolitiska åtgärder, både sådana som är nationellt finansierade och sådana som finansieras genom unionens budget. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan (utan att beakta tillfälliga covid-19-relaterade krisåtgärder) och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) inom ramen för faciliteten och andra unionsmedel.

([15]) Rådets rekommendation av den 14 juli 2023 om Irlands nationella reformprogram 2023 med avgivande av rådets yttrande om Irlands stabilitetsprogram 2023 (EUT C 312, 1.9.2023, s. 58).

Irlands strukturella saldo uppgå till 1,8 % av BNP 2024, från 1,0 % 2023, och därmed ligga över landets medelfristiga budgetmål om ett strukturellt saldo på - 0,5 % av BNP. Detta överensstämmer med rådets rekommendation.

(17) Rådet rekommenderade vidare Irland att vidta åtgärder för att avveckla krisstödsåtgärderna på energiområdet så snart som möjligt under 2023 och 2024. Rådet rekommenderade dessutom att om nya ökningar av energipriset skulle kräva nya eller fortsatta stödåtgärder ska Irland säkerställa att sådana stödåtgärder är inriktade på att skydda utsatta hushåll och företag, att de är finanspolitiskt överkomliga och att de bevarar incitamenten till energibesparingar. Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas budgetkostnaden netto ([16]) för krisstödsåtgärder på energiområdet uppgå till 0,4 % av BNP 2023 och till 0,1 % av BNP 2024 och 0,0 % 2025. Krisstödsåtgärderna på energiområdet har avvecklats under 2023 och 2024. Detta överensstämmer med rådets rekommendation.

(18) Rådet rekommenderade vidare Irland att bevara nationellt finansierade offentliga investeringar och säkerställa ett effektivt utnyttjande av bidrag från faciliteten och andra unionsmedel, särskilt för att främja den gröna och den digitala omställningen. Enligt kommissionens vårprognos 2024 kommer nationellt finansierade offentliga investeringar att öka från 2,3 % av BNP 2023 till 2,5 % av BNP 2024. Detta överensstämmer med rådets rekommendation. Offentliga utgifter som finansieras med inkomster i form av unionsmedel – däribland bidrag inom ramen för faciliteten – förväntas under 2024 förbli oförändrade på 0,1 % av BNP.

(19) På grundval av de politiska åtgärder som är kända vid stoppdatumet för prognosen och vid oförändrad politik förutses i kommissionens vårprognos 2024 ett överskott i de offentliga finanserna på 1,2 % av BNP för 2025. Den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP beräknas minska till 41,3 % fram till slutet av 2025. Minskningen av den offentliga skuldkvoten 2025 återspeglar främst det offentliga överskottet och skulle vara större om det inte vore för betydande stock-/flödesjusteringar.

(20) Det finns farhågor om hur kostnadseffektiviteten i hälso- och sjukvårdssystemet påverkar den finanspolitiska hållbarheten. Irland är det enda landet i unionen som inte har allmän primärvård, vilket ökar trycket på sjukhusen. Den åldrande befolkningen förväntas sätta press på hälso- och sjukvårdssystemet och leda till att de offentliga hälso- och sjukvårdsutgifterna ökar med 1,5 procentenheter av BNP för Irland fram till 2070, vilket är långt över den beräknade ökningen på 0,4 procentenheter i unionen.

(21) I enlighet med artikel 19.3 b i förordning (EU) 2021/241 och kriterium 2.2 i bilaga V till den förordningen omfattar återhämtnings- och resiliensplanen ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska vara genomförda senast 2026. Dessa reformer och investeringar förväntas bidra till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i relevanta landsspecifika rekommendationer. Inom denna snäva tidsram är det viktigt att snabbt gå vidare med ett effektivt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, för att stärka Irlands konkurrenskraft på lång sikt genom den gröna och den digitala omställningen, samtidigt som social rättvisa säkerställs. Om Irland ska kunna visa resultat avseende åtagandena i återhämtnings- och resiliensplanen senast till augusti 2026 är det viktigt att Irland fortsätter att genomföra reformer och påskyndar investeringar genom att ta itu med relevanta utmaningar och samtidigt säkerställa en stark administrativ kapacitet. Detta inbegriper inlämning i tid av kommande betalningsansökningar. Att lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, det civila samhället och andra berörda parter deltar på ett systematiskt sätt är fortsatt avgörande för att säkerställa ett brett egenansvar för ett framgångsrikt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen.

(22) Som en del av halvtidsöversynen av de sammanhållningspolitiska programmen, i enlighet med artikel 18 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 ([17]), är Irland skyldigt att se över varje program som får stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Europeiska socialfonden+ (ESF+), Sammanhållningsfonden och Fonden för en rättvis omställning (FRO) senast i mars 2025, med beaktande av bland annat de utmaningar som konstaterades i de landsspecifika rekommendationerna 2024 liksom landets nationella energi- och klimatplan. Denna översyn utgör grunden för den slutgiltiga tilldelningen av unionsmedlen i varje program. Irland har gjort framsteg i genomförandet av sammanhållningspolitiska program och den europeiska pelaren för sociala rättigheter, men utmaningar kvarstår. De ekonomiska och sociala skillnaderna mellan storstadsområden och andra områden i landet är fortfarande betydande, särskilt i den nordvästra regionen. Det finns betydande brister i integrationen av

([16]) Siffran anger den årliga budgetkostnaden för dessa åtgärder, inklusive inkomster och utgifter och, i tillämpliga fall, exklusive intäkter från skatter på energileverantörers oförutsedda vinster.

([17]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (EUT L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

mindre gynnade grupper på arbetsmarknaden, som i oproportionerligt hög grad riskerar att drabbas av fattigdom och social utestängning. De prioriteringar som överenskommits i programmen är fortfarande relevanta, men det är viktigt att påskynda genomförandet av dem. Målet att stärka ekosystemen för innovation på regional nivå, vilket inbegriper målet att minska innovationsklyftan mellan den nordvästra regionen och de två andra regionerna, är fortfarande relevant. Det förblir viktigt att främja tillgången till sociala tjänster och utveckla riktade kompetensåtgärder för de grupper som har sämst förutsättningar, i syfte att ta itu med bristen på arbetskraft, fattigdom och social utestängning. Irland skulle kunna utnyttja den europeiska plattformen för strategisk teknik, som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/795 ([18]) för att främja investeringar i digitalisering och digital omställning i små och medelstora företag samt i forskning om ren energiteknik, i linje med strategin för smart specialisering och strategin ”Vision of Ireland's Industry 4.0 Strategy 2020-2025” samt inrättandet av Future Manufacturing Ireland.

(23) Utöver de ekonomiska och sociala utmaningar som omfattas av planen för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel står Irland inför flera utmaningar som har koppling till dricksvattenförsörjning och avloppsrening samt avfallshanteringssystemet. Dessutom kvarstår utmaningar när det gäller elsystem, energiinfrastruktur och smart nätteknik samt energieffektivitet.

(24) Det finns fortfarande betydande brister inom vatten- och avloppsvattensektorerna som påverkar vattenkvaliteten. Dessa brister förvärras av ihållande höga läckagenivåer i vattenförsörjningssystemet. Irland underpresterar när det gäller de standarder som anges i rådets direktiv 91/271/EEG ([19]), eftersom en betydande mängd avloppsvatten från tätbebyggelse fortfarande inte behandlas eller inte samlas in, vilket till stor del beror på föråldrad infrastruktur. En betydande andel av den irländska befolkningen saknar fortfarande anslutning till system för åtminstone sekundär rening av avloppsvatten. Vattenuttag och förändringar av vattenförekomster kontrolleras inte i tillräcklig utsträckning eftersom en lämplig rättslig ram saknas. Bristen på lämplig infrastruktur för att tillhandahålla dricksvatten och för uppsamling och rening av avloppsvatten kan begränsa uppförandet av bostäder eller industrier i vissa områden och därmed påverka konkurrenskraften.

(25) Irlands energisystem fortsatte att visa tecken på sårbarhet under 2023 eftersom elpriserna i detaljistledet förblev högre än unionsgenomsnittet. Under den andra hälften av 2023 var elpriserna för hushållskonsumenter i Irland de högsta i hela unionen, och dessa priser är fortfarande höga. Irland har fastställt ambitiösa mål för andelen förnybar elproduktion och har påbörjat utbyggnaden av fler förnybara energikällor, vilket kommer att sätta press på elsystemet på grund av de ökade volymerna av intermittent produktion. Det behövs ytterligare nätkapacitet både på överförings- och distributionsnivå, inklusive nya gränsöverskridande projekt. Konsekvenserna av otillräcklig nätkapacitet påverkar också konkurrenskraften, särskilt när det gäller att locka till sig och behålla företag. Kapacitetsbegränsningarna leder också till högre produktionskostnader, vilket kan verka avskräckande för företag. Den nationella tillsynsmyndigheten har fått i uppdrag att lägga fram en plan för flexibilitet på efterfrågesidan för att göra det möjligt för det irländska energisystemet att fungera på ett effektivt sätt, med stora andelar förnybar el. Flexibilitet på efterfrågesidan och betydande uppgraderingar av infrastrukturen för överföring, distribution och lagring kommer att vara avgörande om Irland ska kunna uppnå det mål på 80 % förnybar el som fastställs i dess klimathandlingsplan, minska begränsningarna av den förnybara produktionen och integrera den planerade produktionen av havsbaserad vindkraft på 5 GW senast 2030. Det krävs ytterligare åtgärder för att främja flexibilitet på efterfrågesidan och konsumenternas deltagande i distribuerade energiresurser för att säkerställa konsumenternas egenmakt och samtidigt förbättra energisystemets flexibilitet. Detta inbegriper att konsumenterna ska vara delaktiga i balanserings- och flexibilitetstjänster.

(26) Trots framsteg i genomförandet av olika initiativ för att förbättra energieffektiviteten krävs fortsatta åtgärder för att minska byggnadsbeståndets energiförbrukning och koldioxidutsläpp, framför allt energiuppgraderingar i bostäder, eftermontering och en påskyndad övergång till förnybar uppvärmning. Irland har fortfarande inte lyckats begränsa energianvändningen, som beräknas öka fram till 2030 enligt Irlands nationella energiprognosrapport och överskrida de sektoriella utsläppstak som fastställts för sektorn för den byggda miljön. Även om den faktiska volymen eftermodifieringar fortfarande är begränsad har Irland börjat genomföra de ambitiösa målen i sin klimathandlingsplan. Mer än 400 miljoner euro anslogs till energieffektivitet i byggnader inom ramen för 2024 års statliga budget. Genomförandet av de omfattande energibesparingsprogrammen för den offentliga sektorn skulle kunna öka det offentliga byggnadsbeståndets energiprestanda. Det krävs också ytterligare insatser för att ta itu med energiförbruk-

([18]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/795 av den 29 februari 2024 om inrättande av den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP), och om ändring av direktiv 2003/87/EG och förordningarna (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 och (EU) 2021/241 (EUT L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

([19]) Rådets direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse (EUT L 135, 30.5.1991, s. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/271/oj).

ningen inom transport- och industrisektorn genom ytterligare elektrifiering av pendeltåg och incitament till energiövervakning och energikontrollsystem.

(27) Mot bakgrund av de nära inbördes kopplingarna mellan ekonomierna i euroområdet och deras totala bidrag till Ekonomiska och monetära unionens funktion, rekommenderade rådet 2024 att medlemsstaterna i euroområdet vidtar åtgärder, inbegripet genom sina återhämtnings- och resiliensplaner, för att genomföra 2024 års rekommendation om euroområdet. För Irland bidrar rekommendationerna 1, 2, 3 och 4 till genomförandet av den första, andra och fjärde rekommendationen i 2024 års rekommendation om euroområdet.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Irland att 2024 och 2025 vidta följande åtgärder:

1. Lämna in den medelfristiga finans- och strukturpolitiska planen i tid. Ta itu med den förväntade ökningen av åldersrelaterade utgifter genom att göra hälso- och sjukvårdssystemet mer kostnadseffektivt.
2. Ta itu med relevanta utmaningar för att möjliggöra ett fortsatt, snabbt och effektivt genomförande av planen för återhämtning och resiliens, inklusive REPowerEU-kapitlet när detta har antagits, för att säkerställa att reformer och investeringar har slutförts senast i augusti 2026. Påskynda genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen. Inom ramen för halvtidsöversynen av dessa program, fortsätta att fokusera på de överenskomna prioriteringarna, samtidigt som de möjligheter som den europeiska plattformen för strategisk teknik erbjuder för att förbättra konkurrenskraften beaktas.
3. Öka investeringarna i dricksvatten- och avloppsvatteninfrastruktur för att förbättra vattenkvaliteten och minska läckaget.
4. Stärka insatserna för att förbättra elsystemets flexibilitet och modernisera och utöka nätkapaciteten. Utarbeta och genomföra en strategi för att främja efterfrågeflexibilitet och effektivisera planeringen och tillståndsgivningen för ellagringsanläggningar och nätanslutningar. Stärka insatserna för att förbättra privata byggnaders energiprestanda för att sänka energiräkningarna och energisystemkostnaderna.

Utfärdad i Bryssel den 21 oktober 2024.

På rådets vägnar

NAGY I.

Ordförande